

Briuselis, 2016 09 07
SWD(2016) 287 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

**kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 99/2013
dėl 2013–2017 m. Europos statistikos programos ir ji pratęsiama 2018–2020 m.**

{COM(2016) 557 final}
{SWD(2016) 288 final}

Santraukos lentelė

Pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 99/2013 dėl 2013–2017 m. Europos statistikos programos, ją pratęsiant 2018–2020 m., poveikio vertinimas

A. Būtinybė imtis veiksmų

Kodėl? Kokia problema sprendžiama?

Oficialios Europos statistikos poreikis didelis, nes ji rengiama ir skleidžiama vadovaujantis konkrečiais principais ir todėl naudotojams yra papildomai vertinga, kitaip nei kiti informacijos šaltiniai. Siekiant, kad statistika padėtų įgyvendinti ES politiką, reikia pašalinti keletą jos spragų. Būtina nedelsiant pagerinti tam tikros statistikos savalaikiškumą, kad iš jos būtų galima gauti informacijos, reikalingos Europos semestruui įgyvendinti. Dėl statistikos poreikio, kurį lemia Komisijos 10 politinių prioritetų ir vis sudėtingesni visuomenės dariniai, kyla abejonių dėl dabartinės Europos statistikos reikalingumo.

Nors nacionalinėse statistikos sistemose įdėta daug pastangų siekiant modernizuoti statistikos rengimo metodus remiantis 2013–2017 m. Europos statistikos programa (ESP), esama statistikos rengimo infrastruktūra vis dar nėra pakankamai lanksti, kad esant poreikiui būtų galima teikti naują statistiką, kartu sumažinant susijusių išlaidų bei administracinę naštą. Jei investicijos nebus padidintos, Europos statistikos sistema (ESS) negalės patenkinti didėjančios statistikos paklausos ar poreikio pateikti ją greičiau.

Pasiūlymas didžiausią tiesioginį poveikį darytų statistikos naudotojams (pvz., politikos formuotojams, žiniasklaidai ir mokslininkams), statistikos rengėjams (nacionalinės statistikos institucijoms (NSI), kitoms nacionalinės valdžios institucijoms (NVI)) ir respondentams (namų ūkiams ir įmonėms).

Ko siekiama šia iniciatyva?

Ši iniciatyva skirta ESP teisės aktų sistemai nustatyti visam daugiamečiai finansinės programos (DFP) laikotarpiui ir teikti finansinei paramai, kurios reikia, kad ESS būtų įmanoma įgyvendinti toliau nurodytus tikslus:

- teikti aukštos kokybės statistinę informaciją ir pašalinti opiausias statistinės informacijos spragas, didžiausią dėmesį skiriant kelioms prioritetinėms sritims, atitinkančioms Komisijos 10 politinių prioritetų;
- stiprinti nuolatinį pajėgumą, kurių reikia siekiant sparčiau reaguoti į naujus poreikius ir pritaikyti statistikos infrastruktūrą, kad būtų išnaudotos naujų duomenų šaltinių teikiamos galimybės, ir
- stiprinti ESS vidaus ir išorės bendradarbiavimą, siekiant dar labiau didinti sistemos našumą ir užtikrinti jos, kaip oficialios statistikos srities lyderės, vaidmenį visame pasaulyje.

Kokia papildoma ES lygmens veiksmų nauda?

ES politikai rengti, įgyvendinti ir stebėti reikia objektyvių, patikimų ir aktualių statistikos duomenų, kurie gali būti pateikiami tik įgyvendinant ESP. Tik taikant suderintą požiūrį į Europos statistikos plėtojimą, rengimą ir sklaidą, kaip numatyta ESP, galima garantuoti būtiną su ES veiklos sritimis susijusios statistikos nuoseklumą bei palyginamumą. Siūlomi ES lygmens veiksmai taip pat padėtų veiksmingai naudoti išteklius (dėl masto ekonomijos), o nacionalinės valdžios institucijoms būtų padedama stiprinti savo pajėgumus, pavyzdžiui, derinimo ir metodikos srityse.

B. Sprendimai

Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar yra tinkamiausia politikos galimybė? Kodėl?

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos ESP trukmė turi atitikti DFP trukmę (dabartinės DFP trukmė – 2014–2020 m.). ESP baigsis 2017 m., todėl ją būtina pratęsti. Poveikio vertinime analizuojama ne tai, ar reikia pratęsti ESP, o kaip tai geriausia padaryti. Buvo apsvarstytos toliau išdėstytos galimybės:

- 1. pagrindinis scenarijus – dabartinę ESP (2013–2017 m.) pratęsti dar trejiems metams (2018–2020 m.);**
- 2. pratęsti dabartinę ESP ją atitinkamai pritaikius:**
 - 2a: iš dalies pakeista dabartinė ESP ir sumažintas metinis biudžetas;*
 - 2b: iš dalies pakeista programa, į kurią įtraukti geresni statistinės veiklos rezultatai, atitinkantys 10 politinių prioritetų, subalansuota perskirstant prioritetus (metinis biudžetas lieka toks pats);*
 - 2c: iš dalies pakeista programa, į kurią įtraukti nauji statistinės veiklos rezultatai, atitinkantys 10 politinių prioritetų, papildomai investuojama į statistikos rengimo infrastruktūrą ir naujus*

statistikos šaltinius (numatomas didesnis biudžetas);

1. dvi atskiros programos.

2c galimybė pasirinkta kaip tinkamiausia politikos galimybė, nes ją įgyvendinant lengviausia pasiekti pirmiau išdėstytus tikslus atsižvelgiant į visus reikalavimus, prievoles ir apribojimus.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Atstovaudamas statistikos rengėjams ESS komitetas ne kartą ragino didinti investicijas. Europos patariamasis statistikos komitetas, kaip statistikos naudotojams, respondentams, pilietinei visuomenei, socialiniams partneriams ir mokslininkų bendruomenei atstovaujanti institucija, pabrėžė tinkamo finansavimo poreikį, nes pajėgumams rengti naują statistiką ir rodiklius reikės papildomų investicijų. Europos statistikos valdymo patariamoji taryba taip pat išreiškė susirūpinimą nepakankamu investavimu, kuris, jos nuomone, trukdo ESS pasinaudoti duomenų revoliucijos teikiama pranašumais. Todėl atitinkami statistikos naudotojams bei rengėjams atstovaujantys subjektai remia naujas priemones, kuriomis siekiama tobulinti oficialią statistiką, kaip išdėstyta 2c galimybės apraše.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokia tinkamiausios galimybės nauda (jei ji yra, jei nėra – pagrindinių galimybių nauda)?

2c galimybė padarytų didžiausią poveikį – būtų galima sparčiau pateikti duomenis, o tai yra esminė sąlyga norint patenkinti esminius naudotojų poreikius. Ji apima naujas priemones, kuriomis siekiama pašalinti likusias duomenų spragas ir gerinti svarbių sričių, kaip antai energetikos, statistikos savalaikiškumą. Be to, naudotojai gautų naudos, nes būtų geriau išnaudojami didieji duomenys.

- Tikimasi, kad pagerės Europos lygmens statistikos palyginamumas tose srityse, kuriose ESP bus taikoma pirmą kartą.
- Bus galima dar labiau modernizuoti ESS ir geriau panaudoti naujus šaltinius (pvz., didžiuosius duomenis).
- Tikimasi, kad palengvės statistinės atskaitomybės našta, nes bus geriau panaudojami administraciniai duomenys ir nauji duomenų šaltiniai.
- Kadangi su statistika susiję teisės aktai pirmiausia paveikia duomenų naudotojus, duomenų rengėjus ir tyrimų respondentus, jų tiesioginis ekonominis, socialinis poveikis ir poveikis aplinkai yra labai ribotas.

Kokios yra tinkamiausios politikos galimybės išlaidos (jei jų yra)?

Šiuo metu ESP skiriamas biudžetas (maždaug 60 EUR mln. per metus) yra mažas, palyginti su bendru ES biudžetu, o siūlomas padidėjimas neviršytų esamų bendrų biudžeto apribojimų. Taip pat turi būti išnagrinėtos statistikos rengimo išlaidos, atsižvelgiant į išlaidas, patiriamas neturint statistikos arba turint tik nepakankamos kokybės statistiką. Pagrindinės tiesioginės 2c galimybės išlaidos daugiausia susijusios su ES bendru finansavimu dotacijoms, skirtoms NSI statistikos srities veiksmams, bet jas reikėtų laikyti investicijomis. Tikimasi, kad šios išlaidos atsipirks savaime, nes bus sutaupyta dėl palengvėjusios administracinės naštos ir veiksmingesnių bei našesnių duomenų rengimo metodų.

Koks bus poveikis verslui, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), taip pat labai mažoms įmonėms?

Įgyvendinus siūlomoje programoje išdėstytas priemones (pvz., pertvarkius statistikos rengimą ir geriau naudojant administracinius duomenis bei didžiuosius duomenis) bus supaprastintos procedūros ir palengvinta administracinė našta, todėl naudos gaus įmonės ir privatūs asmenys.

Ar bus reikšmingas poveikis nacionaliniams biudžetams ir administracijoms?

Iniciatyva padarys poveikį NSI ir NVI. Vykdamas ESP bus sudarytos sąlygos investuoti į projektus, kurie pradėdami reaguojant į naujus Europos statistikos uždavinius (pvz., 2020 m. ESS vizijos įgyvendinimas, Europos statistikos infrastruktūros stiprinimas ir geresnis didžiųjų duomenų bei bendros infrastruktūros panaudojimas). Kadangi ES finansavimas teikiamas vadovaujantis bendro finansavimo principu, didesnis ESP ES lygmeniu skiriamas biudžetas taip pat reiškia, kad NSI patirs daugiau biudžeto išlaidų. Plėtojimo projektams taip pat dažnai reikės itin aukštos kvalifikacijos specialistų.

Ar bus kitas reikšmingas poveikis?

Įgyvendinant iniciatyvą bus remiamas bendradarbiavimas su tarptautinėmis organizacijomis ir pajėgumų stiprinimas ES nepriklausančiose šalyse, siekiant užtikrinti kokybiškų duomenų prieinamumą. Todėl ES bus suteikta galimybė stebėti plėtros ir Europos kaimynystės politikos rezultatus ir įvertinti (potencialių) šalių kandidačių atitiktį ES statistikos srities standartams.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus peržiūrėta?

Galutinis programos vertinimas numatytas 2021 m.